

BOSNIA AND HERZEGOVINA
Ministry of Communication and Transport
Directorate of Civil Aviation

Događaj:	Degradacija MET servisa
Datum, vrijeme i mjesto događaja:	16.11.2016. godine, kontrola letenja
Učesnici u događaju i njihovo stanje:	
Opis događaja:	<p>Podnosilac izvještaja je naveo:</p> <p>“Degradacija MET servisa u dijelu kvaliteta pružanja aerodromskih i oblasnih prognoza bez mogućnosti korištenja rezervne procedure. Oblasni prognostičari prijavili tehničari nedostatak prijema dijela produkata sa DWDSAT (Offenbach model) koji koriste u operativnom radu i koji je propisan u relevantnim dokumentima i izuzetno značajan za prognozu pojava u nižim slojevima atmosfere (magla, niska oblačnost...) posebno za oblasnu prognozu.</p> <p>16.11.2016. je kroz komunikaciju tehnike sa EUMETSAT-om, DWDSAT-om dobijena krajnja informacija da je format tih produkata promjenjen i da više neće biti dostupan u formatu koji može biti prikazan na radnoj stanici koju koristimo.</p> <p>Bez ovih podataka prognoza značajno gubi na kvalitetu jer je izgubljen izvor koji se koristi za predikciju razvoja meteoroloških uslova, a bez ugovora sa integratorom opreme nije moguće samostalno otkloniti problem.</p> <p>Takođe, napomena je da nije problem izvor informacija (to bi bilo rješivo kroz rezervne procedure) jer podaci pristižu na sistem ali u promjenljivom obliku. Problem je da se ti podaci raspakuju i kao takvi budu vidljivi operativnom osoblju.”</p>
Opis postupaka učesnika u događaju:	
Okolnosti pod kojima se događaj desio:	

<p>Preduzete mjere:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vazduhoplovni subjekt s kojim je događaj u vezi; 2. Organizacione jedinice BHDCA. 	<p>Za potrebe interne istrage ovog događaja proveden je intervju sa izvjestiocem događaja, predstavnicima Odjela za vazduhoplovnu tehniku i osobljem zaduženim za rad na ovom sistemu.</p> <p>Iz dijela prepiske sa Aeronautical Meteorology Office at Deutshcher Wetterdienst (DWDSAT) može se vidjeti da (DWDSAT) razvija poseban set podataka za vazduhoplovne svrhe (WAWFOR – Svjetska vazduhoplovna vremenska prognoza). Za ovaj skup podataka se očekuje da će biti operativan u proljeće 2017. godine i da će biti dostupan korisnicima. Korištenje je ograničeno na vazduhoplovne servise.</p> <p>Podaci će se osigurati putem FTP-a. Postoji i opcija da ukoliko se ne želi čekati set vazduhoplovnih podataka WAWFOR i ukoliko se žele koristiti izvan vazduhoplovnih servisa, kupovine standardnog paketa po dijelovima za podatke iz "prognoze vremena".</p> <p>Svi ovi podaci koji su u ponudi za nastavak korištenja podataka potrebnih za meteo prognozu a koji trenutno nisu dostupni, odnose se na sistem koji je postojeći i integrisan ali zbog nepostojanja ugovora o održavanju sistema nije izvršen upgrade Hardware-a a potrebno je nabaviti i novi Software.</p> <p>Takođe, kao moguća opcija nameće se kao rješenje i kupovina potpuno novog sistema, koji se koristi za prognozu vremena u operativnom radu, a koji je propisan u relevantnim dokumentima i od izuzetnog je značaja za prognozu pojava u nižim slojevima atmosfere: magla, niska oblačnost itd., odnosno koji se posebno odnosi na oblasnu prognozu vremena.</p> <p>-Bez ovih podataka, prognoza značajno gubi na kvalitetu jer je izgubljen izvor koji se koristi za predikciju razvoja meteoroloških uslova, a bez ugovora sa integratorom opreme nije moguće samostalno otkloniti problem.</p> <p>-Problem bi bio rješiv kroz sigurnosne procedure, jer se dotok podataka i dalje vrši kroz sistem ali problem nastaje u raspakivanju podataka, odnosno da bi mogli biti vidljivi operativnom osoblju, sistem to ne podržava.</p> <p>-Iz prepiske koja je bila dostupna, vidljivo je da DWDSAT sada insistira na novčanoj naknadi za isporuku podataka za koje do sada nije bilo potrebno plaćanje.</p>
<p>Indeks procjene rizika i razlog: (Vidjeti Prilog 2, 3. i 6 ovog Uputstva)</p>	<p>2D prema ICAO-u</p> <p>Ovaj događaj je prouzrokovao operativna ograničenja u radu meteorološkog servisa. Što se frekvencije tiče dešava se rijetko.</p>

Prijedlog mjera prevencije: (Bezbjednosne preporuke)	<p>Potpisivanje ugovora sa integratorom opreme o nivou usluga, kao i obezbjeđenje kontinuirane podrške rada/operativnosti sistema od strane integratora opreme.</p> <p>Potpisivanje ugovora sa integratorom opreme za kupovinu novog Software-a ali imati u vidu i da je istekao rok za upgrade Hardware-a.</p> <p>Potpisivanje ugovora za upgrade Hardware-a, čiji rok za upotrebu je već istekao, odnosno ukoliko postoji mogućnost obezbjediti kontinuiranu podršku integratora opreme.</p>
Prijedlog drugih mjera:	Nema
Da li je potrebno dalje ispitivanje događaja: DA/NE (dati obrazloženje)	
Potpis imenovanog lica koje je radilo na obradi i analizi događaja i datum: (Ako na obradi i analizi radi više imenovanih lica)	Ilija Savatić,
Potpis rukovodioca Odjeljenja i datum:	Enes Mujezinović,